

HISTORIA ŁÓDZKIEGO ZWIĄZKU STRZELECKIEGO

„ ... Obecnie dowiadujemy się, że 9 lutego 1928 r województwo łódzkie zatwierdziło statut Łódzkiego Strzeleckiego Stowarzyszenia Sportowego. Nowe Stowarzyszenie w pierwszym rządzie postawiło sobie za cel spopularyzowanie sportu strzeleckiego w Łodzi, który w naszym mieście po wojnie mało był uprawiany. ”

Tak pisano w Kurierze Łódzkim nr 60 z 2 marca 1928 roku. Sytuacja radykalnie uległa zmianie z chwilą utworzenia **Łódzkiego Okręgowego Związku Stowarzyszeń Strzeleckich, Łowieckich i Łucznicznych**.

Posiedzenie organizacyjne ŁOZSSLiŁ odbyło się **28 listopada 1928 roku** w obecności delegatów: Okręgowego Urzędu WP i PW, ŁKS, Policyjnego Klubu Sportowego, Wojskowego Klubu Sportowego, Harcerskiego Klubu Sportowego, Towarzystwa Gimnastycznego SOKÓŁ oraz Obywatelskiego Bractwa Strzeleckiego w Konstancynie.

Przewodniczącym Komisji Organizacyjnej został gen. **Stanisław Małachowski**. 15 stycznia 1930 roku władze wojewódzkie zatwierdziły statut nowej organizacji. Pierwszy oficjalny zarząd ukonstytuował się w składzie:

1. gen. **Stanisław Małachowski** – prezes
2. **Hipolit Piątkowski** – I wiceprezes
3. **Witold Mackiewicz** – II wiceprezes
4. **Stanisław Kuźnicki** – sekretarz

Celem działalności zarządu było dążenie do rozbudowy sekcji strzeleckich w klubach sportowych, organizacja zawodów we wszystkich rodzajach broni, popularyzacja sportu strzeleckiego wśród młodzieży szkolnej i robotniczej. Począwszy od sierpnia 1929 roku organizowane były coroczne oficjalne strzeleckie mistrzostwa okręgu łódzkiego, które odbywały się na strzelnicach: wojskowej MANI, TG SOKÓŁ - przy ul. Tylnej, KS WIMA przy szosie Rokocińskiej, Wojskowego Klubu Sportowego - na placu Hallera, ŁKS-AI. Unii oraz strzelnicy myśliwskiej w Parku 3-go Maja. W 1930 roku wyniki przeprowadzonych, strzeleckich. zawodów okręgowych na strzelnicy MANI, „ ... *przeszły wszelkie oczekiwania. W strzelaniu do rzutków inż. Adam Krymski uzyskał wynik lepszy od oficjalnego rekordu Polski, uzyskując 49 strąceń. W ten sposób zajął on pierwsze miejsce. Drugie miejsce zdobył inż. Sulecki strącając 37 rzutków a trzecie miejsce dyr. Julian Miller - 36 rzutków...*” Zawody okręgowe w 1931 roku przyniosły rekordową liczbę startujących - zgłosiło się ponad 300 zawodników w tym 58 kobiet .

Do zadań ŁOZSSLiŁ należało między innymi organizowanie kursów sędziowskich. O jednym z nich donosił Kurier Łódzki:

„ ...w związku z tworzeniem Okręgowego Kolegium Sędziów Strzelecko-Łucznych w dniu 22-24 lutego 1932 roku odbędzie się kurs kandydatów na sędziów strzelecko-lucznych. Od kandydatów wymaga się ukończenia 22 roku życia, uzyskanie I lub II klasy odznaki strzeleckiej, względnie wykazanie się praktyką sędziowania na zawodach strzeleckich i łucznych”.

28 listopada 1933 roku odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu ŁOZSSLiŁ, na którym ukonstytuował się nowy zarząd w składzie:

1. płk **Jan Bratro** – prezes
2. ppłk **Feliks Harasimowicz** – I wiceprezes
3. kom. **Leonard Kurzawiński** – II wiceprezes
4. kpt. **Krajewski** – sekretarz

5. **J. Serbek** – skarbnik
6. **Zygmunt Michalski** – Przewodniczący Wydziału Sportowego

31 marca 1935 roku Walne Zebranie ŁOZSSŁiŁ uchwaliło zmianę nazwy związku na: Polski Związek Strzelectwa Sportowego – Okręg Łódzki (PZSS-OŁ). Pracami organizacyjnymi kierował Zarząd w składzie:

1. płk Jan Bratro – prezes
2. ppłk Łukomski – I wiceprezes
3. kom. Leonard Kurzawiński – II wiceprezes
4. A. Zwolski – sekretarz
5. J. Serbek – skarbnik
6. Zygmunt Michalski – Przewodniczący Wydziału Sportowego

Komisja Rewizyjna:

prof. E. Krak, kpt. B. Rajpold, kom. L. Hanke, A. Krauze

Skład Zarządu PZSS-OŁ na 1936 rok:

1. płk Jan Bratro – prezes
2. kom. Leonard Kurzawiński – wiceprezes
3. por. A. Zwolski – sekretarz
4. J. Serbek – skarbnik
5. Zygmunt Michalski – Kapitan Sportowy

Komisja Rewizyjna:

1. prof. E. Krak – przewodniczący
2. kom. L. Hanke, B. Geppert – członkowie

Sezon strzelecki w Łodzi na rok 1936 otworzono międzynarodowymi zawodami korespondencyjnymi, których organizatorem był Polski Związek Strzelectwa Sportowego z szeregiem reprezentacyjnych zespołów zagranicznych. Zawody były przemyślane dość oryginalnie, bowiem regulamin przewidywał strzelania wyłącznie w postawie kłęczącej. Każda drużyna wystawiała 6 zawodników, zaś każdy z nich oddawał 40 strzałów. Do zawodów tych przystąpiły wszystkie okręgi strzelectwa sportowego w Polsce. Zespół łódzki wystąpił w składzie:

1. Pachla -WKS-Piotrków Tryb.
2. Szplet - WKS-Łódź
3. Banaszkowski – PAST
4. Mrozowski - Pocztove PW
5. Jungowski - Związek Pracowników Skarbowych
6. Wnukiewicz - Monopol Spirytusowy

Brak jest wyników tej ciekawej imprezy.

W terminie 29 czerwca – 2 lipca 1939 roku odbyły się Mistrzostwa Okręgu Łódzkiego. Miały one niecodzienny przebieg - połączone bowiem zostały z jubileuszem 10-lecia łódzkiego związku strzeleckiego. II wojna światowa przerwała działalność sportową łódzkiego związku strzeleckiego. Dopiero w 1948 roku, grono przedwojennych działaczy strzelectwa sportowego postanowiło reaktywować i rozbudować sport strzelecki w Łodzi.

Pierwszym powojennym prezesem Okręgowego Związku Strzelectwa Sportowego w Łodzi został **Bolesław Mrozowski**. Funkcję tę pełnił w latach 1948-1976, a Zarząd kadencji 1976-80 wybrał go Honorowym Przewodniczącym Związku Strzeleckiego. W latach 1976-2001 funkcję prezesa pełnił płk **Marian Garbień**.

Do grupy działaczy, trenerów i zawodników, którzy przyczynili się do tego, że sport strzelecki w sekcjach i klubach zaczął się odradzać należy zaliczyć:

- **Bolesława Gościewicza**, pierwszego łódzkiego olimpijczyka z VIII Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, który po zaprzestaniu uprawiania sportu strzeleckiego całkowicie poświęcił się pracy trenerskiej prowadząc zajęcia szkoleniowe w łódzkich klubach: KS WŁÓKNIARZ, KS BUDOWLANI, ŁKS, WKS ORZEŁ-Łódź, AZS-Łódź.

- **Bolesława Mrozowskiego**, wielokrotnego mistrza okręgu, długoletniego prezesa Okręgowego Związku Strzeleckiego w Łodzi (1948-1976),

- **Waldemara Komana**, wielokrotnego mistrza okręgu, długoletniego kierownika sekcji Związkowego Klubu Sportowego "Spójnia" późniejszego Klubu Sportowego "SPOŁEM", wieloletniego członka zarządu Okręgowego Związku Strzeleckiego,

- **Władysława Frątczaka**, kierownika sekcji ŁKS w latach 1959-60, we władzach OZSS kilka kadencji pełnił funkcje wiceprezesa i przewodniczącego Kolegium Sędziów,

- **Zbigniewa Gołębiowskiego**, który w latach 1956-80 był działaczem OZSS jako przewodniczący Kolegium Sędziów,

- **Pawła Śliwińskiego** wieloletniego instruktora sportu strzeleckiego, od 1956 do chwili obecnej działacza sportowego pełniącego funkcje we władzach związku,

- **Jana Bauera** jednego z założycieli sekcji strzeleckiej przy Akademickim Związku Sportowym, długoletniego działacza OZSS, który pełnił funkcję kierownika szkolenia,

- **Zbysława Gralińskiego**, który w latach 1956-64 pełnił funkcję skarbnika OZSS, a w następnych kadencjach członek zarządu,

- **Kazimierza Frankowskiego**, członka zarządu Klubu Sportowego "Gwardia", oraz wiceprezesa OZSS w latach 1964-76.

Nie należy zapomnieć o działaczach i trenerach strzelectwa sportowego takich jak: Szargut, Oleszczyk, K. Gierłowski, Jadwiga Liskowska, Saturin Bardian, J. Faliński, J. Czyż, B. Szarska, R. Czyż, R. Byczkowska, Feliks Włodarczyk, K. Wecel, ppłk Ciemior, mjr Lentecki, por. Trznadel, por. Tyzler, kpt. Jurkiewicz, sierż. Edward Olszak, Zdzisława Kowalska, Karol Sadzisz, Jerzy Zieliński, Janusz Kochanowski, Dionizy Moździrski oraz prezes OZSS w latach 1976-2001 - Marian Garbień.

Oceniając wielkość i zaangażowanie działaczy i trenerów należy przede wszystkim pamiętać, że sukcesy tworzyli zawodnicy.

Wyróżniającymi zawodnikami w latach 1950-1970 byli: K. Wecal, Jan Bauer, Zdzisława Kowalska, bracia Grzegorz i Marek Rzepeccy, Antoni Kamiński, B. Lewiński, Marek Szolc, W. Bąkowska, bracia Roman i Lucjan Małeccy, Ryszard Kuchczyński, Aleksander Goss, Jadwiga Jakubowicz-Gierłowska, Zofia Zielińska-Balcerzak, Henryk Piskorski, Jerzy Szymanowicz, Bolesław Mrozowski, Walerian Koman, Dionizy Moździrski mistrz Polski (1968 r) w konkurencji Karabin dowolny w postawie kłęcząc, medalista Mistrzostw Polski w konkurencji Karabin dużego kalibru na 300 m, Józef Kiszkurno mistrz świata w strzelaniu do rzutków z 1931 roku i dwunastokrotny Mistrz Polski, który był później uczestnikiem XV Igrzysk Olimpijskich w Helsinkach w 1952 roku., ale reprezentował już barwy CWKS LEGIA - Warszawa, oraz Adam Smelczyński i Zygmunt Kiszkurno w 1956 r byli uczestnikami XVI Igrzysk

Olimpijskich w Melbourne w Australii, gdzie Adam Smelczyński zdobył srebrny medal olimpijski, natomiast Zygmunt Kiszczurko był piątasty. W roku olimpijskim Adam Smelczyński został wybrany najlepszym sportowcem Łodzi. Okres tych wspaniałych zwycięstw i sukcesów był wizytówką strzelectwa łódzkiego na Polskę i świat.

Okres powojenny, to lata, w których chęć zwycięstwa i pokazanie światu, że Polska zniszczona przez okupanta hitlerowskiego była w stanie odbudować szeregi doskonałych zawodników, którzy potrafią zwyciężać i odnosić sukcesy na arenie międzynarodowej. Okres następnego dziesięciolecia tj. 1970-1980 to kontynuacja poprzednich lat sukcesów. Wyróżniającymi zawodnikami tego okresu byli: Romuald Lewicki, Zbigniew Baj, Włodzimierz Łuczyński, Irena Barczyńska, Maria Włosiak, Ewa Robert, Janusz Kubiak, Zdzisław Moździrski - kilkakrotny mistrz Polski, złoty i brązowy medalista Mistrzostw Europy, międzynarodowy mistrz Węgier w konkurencji Karabin sportowy 3x20 na 50 m. Rekordzista Polski Juniorów (1972 r) - Karabin sportowy 3x20 - 50 m.

Największą indywidualnością tego okresu był Erwin Matelski - wielokrotny reprezentant Kadry Narodowej, uczestnik Mistrzostw Europy, Mistrzostw Świata i Igrzysk Olimpijskich w 1980 r. w Moskwie, gdzie zajął 13 miejsce.

Od 1985 roku strzelcy za sprawą swoich najmłodszych wychowanków juniorów i juniorów młodszych, trenowanych przez byłych, zasłużonych i utalentowanych zawodników Zdzisława Moździrskiego i Tomasza Łukaszewskiego oraz Irenę Barczyńską, Edwarda Olszaka i Bolesława Wiśniewskiego zaczęli odnosić sukcesy.

Do zawodników, którzy wiodli prym w Polsce, Europie i na Świecie zaliczyć można:
- **Roberta Raduckiego**, który w Mistrzostwach Europy w 1989 r. zdobył złoty medal indywidualnie i drużynowo, a rezultat jaki osiągnął był nowym rekordem Świata,
- **Roberta Piwowarskiego**, który na Mistrzostwach Europy w 1988 roku wywalczył tytuł wicemistrza Europy, a drużynowo brązowy medal,
- **Sławomira Minkowskiego**, który w Mistrzostwach Europy w 1988 roku zajął VII miejsce.

Za duży sukces należy uznać powołanie do Kadry Olimpijskiej dwóch łodzian Roberta Raduckiego i Roberta Piwowarskiego.

Głównymi zadaniami Zarządu Okręgowego Związku Strzelectwa Sportowego było ustalanie kalendarza imprez strzelectwa sportowego na dany rok oraz jego realizacja. Okręgowy Związek Strzelectwa Sportowego w Łodzi był organizatorem corocznych Mistrzostw Okręgu Łódzkiego w strzelectwie sportowym oraz eliminacji do Ogólnopolskich Spartakiad Młodzieży.

Dzięki OZSS rozegrano w Łodzi szereg ogólnopolskich i międzynarodowych zawodów strzeleckich.

10 września 1990 roku, na Walnym Zebraniu sprawozdawczo-wyborczym został zatwierdzony nowy Statut Wojewódzkiego Związku Strzelectwa Sportowego w Łodzi. Kilka lat później zmieniono nazwę związku na Łódzki Okręgowy Związek Strzelecki, który obejmował swoim zasięgiem byłe województwa: konińskie, płockie, skierniewickie, piotrkowskie, sieradzkie i kaliskie. Po wprowadzeniu ustawy o nowym podziale administracyjnym kraju, na podstawie której województwo łódzkie zmieniło swój obszar, wiele klubów strzeleckich znalazło się w nowych województwach.

W 1999 roku ŁOZS zmienia swoją nazwę na **Łódzki Związek Strzelectwa Sportowego** (ŁZSS) i obejmuje swoim zasięgiem nowe województwo łódzkie. Kluby strzeleckie, które po podziale administracyjnym kraju, znalazły się w innych województwach, automatycznie

zostały zarejestrowane w nowych wojewódzkich związkach.

Obecnie w Łódzkim Związku Strzelectwa Sportowego zarejestrowanych jest 17 klubów i sekcji strzeleckich działających na terenie całego województwa łódzkiego. Zawodnicy tych klubów dzielą się na dwie grupy: powszechną i wyczynową.

Zawodnicy grupy powszechnej uprawiają strzelectwo wyłącznie dla swojej przyjemności. Dla tej grupy organizowane są zawody klubowe, wojewódzkie i ogólnopolskie w skróconych konkurencjach. Na tych zawodach można zdobywać odznaki strzeleckie.

Zawodnicy grupy wyczynowej są podzieleni na kategorie wiekowe: młodzicy (do 15 lat), juniorzy młodsi (16 i 17 lat), juniorzy (18, 19 i 20 lat) i seniorzy (21 lat i starsi). Ta grupa zawodników bierze udział w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym, walcząc o wejście do Kadry Narodowej lub Kadry Olimpijskiej. Grupa wyczynowa startuje w pełnych konkurencjach strzeleckich oddając 40, 60 lub 120 strzałów strzelając na odległość 10, 25 lub 50 m w zależności od rodzaju konkurencji.

Celem działania Łódzkiego Związku Strzelectwa Sportowego jest rozwój, popularyzacja i upowszechnianie sportu strzeleckiego w Łodzi i w województwie łódzkim. Związek realizuje swoje cele w szczególności przez: opracowywanie kierunków rozwoju strzelectwa w klubach sportowych, szkołach, zakładach pracy i instytucjach, opracowywanie planów i kierunków szkolenia oraz regulaminów zawodów.

Związek prowadzi i organizuje szkolenia zawodników, szkolenia i doszkalanie instruktorów i trenerów oraz sędziów strzelectwa sportowego we współdziałaniu z odpowiednimi instytucjami i organizacjami, egzaminów na uprawnienia strzeleckie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wykaz prezesów kierujących związkiem:

1. 1928 – 1933 gen. **Stanisław MAŁACHOWSKI**
2. 1933 – 1939 płk **Jan BRATRO**
3. 1948 – 1976 **Bolesław MROZOWSKI**
4. 1976 – 2001 płk **Marian GARBIEN**
5. 2001 – **Antoni KAMIŃSKI**

Opracowano na podstawie prac magisterskich Sławomira Minkowskiego i Roberta Piwowarskiego.

Łódź, 21 marca 2002 r.